

SEZNAM PRAMENŮ

Nevydané prameny

- Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Archiv pracoviště Pražský hrad, Denník vykopávek 1925 /4. VI. – 27. VII/ I. (s. 1–91).
- Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Archiv pracoviště Pražský hrad, Denník vykopávek 1925 /28. VII – 8. IX/ II. (s. 92–184).
- Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Archiv pracoviště Pražský hrad, Denník vykopávek 1926 /20. IV. – 7. VIII/ I. (s. 272–368).
- Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Archiv pracoviště Pražský hrad, Denník vykopávek 1926 /20. IV. – 7. VIII/ I. (s. 272–368).
- Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., Archiv pracoviště Pražský hrad, Deník výzkumu „Pražský hrad – sešit 2. Kostel sv. Jiří (Pokračování výzkumu začatého 31. 1. 1959)“.
- Archiv Arcibiskupství pražského, fond Milénium 973–1973, karton 1 (neuspořádáno).
- Archiv Kanceláře prezidenta republiky (AKPR), fond KPR 1919–1947.
- Archiv Národního muzea (ANM), fond Eduard Jelen.
- ANM, fond Svatováclavská liga.
- ANM, fond Václav Ryneš.
- Archiv Pražského hradu, fond Kamil Hilbert, rukopis Hroby biskupů v dómě Sv. Víta na hradě pražském, 1928, inv. č. 20, karton 2.
- Archiv Pražského hradu, fond Skicáře domských architektů, Kamil Hilbert, Stavební deník 1928, inv. č. 20, karton 2.
- Archiv Pražského hradu, Knihovna pražské metropolitní kapituly, sign. G5 (Dražický rukopis).
- Archivio Segreto Vaticano (ASV), fond Sacra Congregazione degli Affari Ecclesiastici Straordinari (SCAES).
- ASV, fond SCAES Austria-Ungheria III. (do roku 1922).
- ASV, fond SCAES Cecoslovacchia, periodo IV. (1922–1939).
- Biskupství českobudějovické, kněžská matrika, svazek II.
- JELÉN, *Československo a Vatikán*, strojopis od Eduarda Jelena „Československo a Vatikán za první republiky“ uložený v Archivu Národního muzea, fond Eduard Jelen, karton 2B.
- Národní archiv (NA), fond Arcibiskupství pražské – Ordinariát (APA – Ordinariát).
- NA, fond Archiv kolegiální kapituly vyšehradské (KVŠ), inv. č. 64.
- NA, fond Ministerstvo kultury ČSR Praha – Sekretariát pro věci církevní 1967–1990, karton 144.
- NA, fond Ministerstvo zahraničních věcí – výstřižkový archiv I (MZV – VA I).
- NA, fond Ministerstvo zahraničních věcí – výstřižkový archiv II (MZV – VA II).
- NA, fond Ministerstvo zahraničních věcí – výstřižkový archiv III (MZV – VA III).
- NA, fond Předsednictvo ministerské rady (PMR).
- NA, fond Vladimír Červenka.
- NA, fond Zemský úřad – oddělení církevní (ZÚ – odd. církevní).
- Správa Pražského hradu, Oddělení uměleckých sbírek, Alena ŠILHOVÁ, Restaurátorská zpráva 2003, inv. č. PHA14.
- Správa Pražského hradu, Oddělení uměleckých sbírek, Angelika SLIWKA, Die Konservierungsbericht 2002, inv. č. K434.
- Státní okresní archiv Tábor, fond ONV Soběslav, materiály církevního referátu.
- Státní okresní archiv Tábor, fond ONV Tábor, materiály církevního referátu.

Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc (ZAOpO), Sběrka rukopisů Metropolitní kapituly Olomouc, sign. CO 202

ZAOpO, Sběrka rukopisů Metropolitní kapituly Olomouc, sign. CO 205

ZAOpO, fond Arcibiskupství Olomouc 1144-1980 (AO).

ZAOpO, fond Metropolitní kapitula Olomouc 1144-1950.

Edice pramenů

ACRB II: *Archivum Coronae Regni Bohemiae II*, ed. Václav HRUBÝ, Praha 1928.

Acta correctoris cleri civitatis et diocesis Pragensis annis 1407-1410 comparata, ed. Jan ADÁMEK (Archiv český = Archivum Bohemicum XLIII), Praha 2018.

Acta Sacrae Congregationis de Propaganda fide res gestas bohemicas illustrantia, I/1: 1622-1623, ed. Hynek KOLLMANN, Praha 1923.

Annales Altahenses maiores, eds. Wilhelm von GIESEBRECHT - Edmund L. B. von OEFELE in: *Monumenta Germaniae Historica, Scriptorum* 20, Hannover 1868, s. 772-824.

Annales Magdeburgenses, ed. Georg Heinrich PERTZ, in: *Monumenta Germaniae Historica, Scriptorum* 16, Hannover 1859, s. 105-196.

Annales Pegavienses, ed. Georg Heinrich PERTZ, in: *Monumenta Germaniae Historica, Scriptorum* 16, Hannover 1859, s. 232-257.

Annalista Saxo: Die Reichschronik des Annalista Saxo, ed. Klaus NASS (= *Monumenta Germaniae Historica, Scriptorum* 37), Hannover 2006.

Auctarium Mellicense, ed. D. Wilhelmus WATTENBACH, in: *Monumenta Germaniae Historica, Scriptorum* 9, Hannover 1851, s. 535-537.

Beneš Krabice z Weitmile, *Kronika Pražského kostela*, překlad Marie BLÁHOVÁ a kol., in: *Kroniky doby Karla IV.*, Praha 1987, s. 176-254.

Biblia Sacra iuxta vulgatam versionem, ed. Roger GRAYSON, Stuttgart 2010.

Briefe des Prager Erzbischofs Anton Brus von Müglitz 1562-1563, ed. Samuel STEINHERZ, Praha 1907.

Brunova vojtěšská legenda Nascitur purpureus flos, in: *Slavníkovci ve středověkém písemnictví*, eds. Rostislav NOVÝ - Jiří SLÁMA - Jana ZACHOVÁ, Praha 1987, s. 153-185.

Canapariova vojtěšská legenda Est locus, in: *Slavníkovci ve středověkém písemnictví*, eds. Rostislav NOVÝ - Jiří SLÁMA - Jana ZACHOVÁ, Praha 1987, s. 122-151.

Capitulare ecclesiasticum, ed. Alfred BORETIUS, in: *Monumenta Germaniae Historica, Leges, Capitularia regum Francorum I*, Hannover 1883, s. 275-280.

Capitulare missorum, ed. Alfred BORETIUS, in: *Monumenta Germaniae Historica, Leges, Capitularia regum Francorum II*, Hannover 1897, s. 63-65.

Capitularia regum Francorum, I-II, ed. Alfred BORETIUS (= *Monumenta Germaniae Historica, Leges, Capit. I-II*), Hannover 1883, 1897.

Capitulatio de partibus Saxoniae, ed. Alfred BORETIUS, in: *Monumenta Germaniae Historica, Leges, Capitularia regum Francorum I*, Hannover 1883, s. 68-70.

Catalogi episcoporum Argentinensium, ed. kol. in: *Monumenta Germaniae Historica, Scriptorum* 13, Hannover 1881, s. 321-324.

CDB I: *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae I. (805-1197)*, ed. Gustav FRIEDRICH, Praha 1904-1907.

CDB II: *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae II. (1198-1230)*, ed. Gustav FRIEDRICH, Praha 1912.

CDB III/1-2: *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae III/1-2 (1231-1240)*, eds. Gustav FRIEDRICH - Zdeněk KRISTEN, Praha 1942-1962.

CDB III/3: *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae III/3. Acta spuria et additamenta*, eds. Gustav FRIEDRICH - Zdeněk KRISTEN - Jan BISTRICKÝ, Olomouc 2000.

CDB IV/1-2: *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae IV/1-2 (1241-1253)*, eds. Jiří ŠEBÁNEK - Sáša DUŠKOVÁ, Praha 1962-1965.

- CDB V/1-3: *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae V/1-3 (1253-1278)*, eds. Jiří ŠEBÁNEK - Sáša DUŠKOVÁ, Praha 1974-1982.
- CDB V/2: *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae V.2 (1267-1278)*, eds. Jiří ŠEBÁNEK - Sáša DUŠKOVÁ - Vladimír VAŠKŮ, Praha 1981.
- CDB VI/1: *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae VI/1 (1278-1283)*, eds. Zbyněk SVITÁK - Helena KRMÍČKOVÁ - Jarmila KREJČÍKOVÁ - Jana NECHUTOVÁ, Praha 2006.
- CDM VII/2: *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae VII/2*, ed. Josef CHYTIL, Brno 1860.
- CDM VIII: *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae VIII*, ed. Vincenc BRANDL, Brno 1874.
- CDM IX: *Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae IX*, ed. Vincenc BRANDL, Brno 1875.
- Codex juris municipalis regni Bohemiae II*, ed. Jaromír ČELAKOVSKÝ, Praha 1893.
- Colomani regis Decretorum liber primus*, ed. János BAK, in: *The Laws of the medieval Kingdom of Hungary I*, Ildyllwild 1999.
- Concilia Aevi Karolini I*, 1, ed. Albert WERMINGHOFF (= *Monumenta Germaniae Historica, Concilia 2.1*) Hannover - Leipzig 1906.
- Concilium Aquisgranenses*, ed. Adolf WERMINGHOFF, in: *Monumenta Germaniae Historica, Concilia 2.1: Concilia Aevi Karolini I*, 1, Hannover - Leipzig 1906, s. 464-466.
- Concilium Cabillonense*, ed. Adolf WERMINGHOFF, in: *Monumenta Germaniae Historica, Concilia 2.1: Concilia Aevi Karolini I*, 1, Hannover - Leipzig 1906, s. 273-285.
- Concilium Triburiense*, ed. Alfred BORETIUS, in: *Monumenta Germaniae Historica, Leges, Capitularia regum Francorum II*, Hannover 1897, s. 196-249.
- Corpus iuris canonici*, Pars III, Clementis Papae V. Constitutiones (Liber Septimus), ed. Emil FRIEDBERG, Graz 1959.
- Cosmae Pragensis Chronica Boemorum*, ed. Bertold BRETHOLZ (= *Monumenta Germaniae Historica, Scriptorum rerum Germanicarum, Nova series 2*), Berlin 1923 (reprint München 1997).
- Crescente fide. Život sv. Václava*, ed. Josef EMLER, in: *Fontes rerum Bohemicarum I*, Praha 1873, s. 183-190.
- Cronica S. Petri Erfordensis moderna a. 1072-1335*, ed. Oswald HOLDER-EGGER, in: *Monumenta Germaniae Historica, Scriptorum 30/1*, Hannover 1896, s. 335-489.
- CRUGERIUS Georgius, *Sacerrimae Memoriae Inclyti regni Bohemiae Coronae, Mensis Aprilis*, Pragae 1669.
- Das Granum catalogi praesulum Moraviae nach der Handschrift des olmützer Domcapitelarchivs*, ed. Johann LOSERTH, *Archiv für österreichische Geschichte* 78, 1892, s. 41-97.
- Das Homiliar des Bischofs von Prag. Saec. XII.*, ed. Ferdinand HECHT (= *Beiträge zur Geschichte Böhmens 1*), Praha 1863.
- Decretum magistri Gratiani*, ed. Aemilius FRIEDBERG (= *Corpus iuris canonici 1*), Leipzig 1879.
- Dedicatio ecclesiae Sancti Petri Bambergensis*, ed. Philip JAFFÉ, in: *Monumenta Germaniae Historica, Scriptorum 17*, Hannover 1861, s. 635-636.
- Dětmár z Merseburku, *Kronika*, překlad Bořek NEŠKUDLA - Jakub ŽYTEK, Praha 2008 (= *Memoria medii aevi 4*).
- Druhé pokračování Kosmovo*, ed. Josef EMLER, in: *Fontes rerum Bohemicarum II*, Praha 1874, s. 282-386.
- Est locus. S. Adalberti Pragensis episcopi martyris Vita prior*, ed. Hedviga KARWASIŃSKA (= *Monumenta Poloniae historica - Pomniki dziejowe Polski, series nova IV, 1*), Warszawa 1962.
- Formulář Tobiáše z Bechyně (1279-1296)*, ed. Jan Bedřich NOVÁK, Praha 1903.
- Galli Anonymi Cronicae et gesta ducum sive principum Polonorum*, ed. Karol MALECZYŃSKI (= *Monumenta Poloniae historica, series nova, svazek 2*), Kraków 1952.
- Gumpoldův Život Václava, knížete českého*, ed. Josef EMLER, in: *Fontes rerum Bohemicarum I*, Praha 1873, s. 146-166.
- HECHT Ferdinand, *Das Homiliar des Bischofs von Prag* (= *Beiträge zur Geschichte Böhmens. Abt. I. Quellensammlung*), Praha 1863.
- Chronicon Francisci Pragensis*, ed. Jana ZACHOVÁ (= *Fontes rerum Bohemicarum, Series nova, tomus I*), Praha 1997.
- Chronicon principum Polonorum*, ed. Zygmunt WĘCLEWSKI, „Kronika książąt polskich“ [*Chronica principum Poloniae*], in: *Monumenta Poloniae historica 3*, Lwów 1878, s. 423-578.

- K dějinám sporu arcibiskupův Pražských o právo metropolitní nad biskupy olomouckými*, ed. František TISCHER, Věstník Královské české společnosti nauk, třída historická, č. III, 1906.
- Kanovník vyšehradský*, ed. Josef EMLER, in: *Fontes rerum Bohemicarum II*, Praha 1874, s. 201–237.
- Katalog listin a listů k VII. dílu českého diplomatáře I (květen 1283–květen 1297)*, ed. Dalibor HAVEL, Brno 2011.
- Korunovační řád českých králů – Ordo ad coronandum Regem Boemorum*, eds. Jiří KUTHAN – Miroslav ŠMIED, Praha 2009.
- Kosmas, *Kronika Čechů*, překlad Karel HRDINA – Marie BLÁHOVÁ, rev. Magdalena MORAVOVÁ – Martin WIHODA, Praha 2011.
- Kosmova Kronika česká*, překlad Karel HRDINA – Marie BLÁHOVÁ, Praha 1975.
- KUBÍN Petr, *Legenda o sv. Vintířovi. Vita s. Guntheri*, Praha 2014.
- Kunhutina modlitba*, ed. Jan LEHÁR, in: *Česká středověká lyrika*, Praha 1990, s. 127–129.
- Lambert z Waterlos, *Annales Cameracenses*, ed. Georg Heinrich PERTZ, in: *Monumenta Germaniae Historica, Scriptores 16*, Hanover 1859, s. 509–554.
- Legenda Christiani. Vita et passio sancti Wenceslai et sancte Ludmille ave eius. Kristiánova legenda Život a umučení svatého Václava a jeho báby svaté*, ed. et transl. Jaroslav LUDVÍKOVSKÝ, Praha 1978.
- Letopis Jarlocha*, ed. Josef EMLER, in: *Fontes rerum Bohemicarum II*, Praha 1874, s. 461–516.
- Letopis Vincencia*, ed. Josef EMLER, in: *Fontes rerum Bohemicarum II*, Praha 1874, s. 407–460.
- Letopisy České (Annales Bohemici)*, ed. Josef EMLER in: *Fontes rerum Bohemicarum II*, Praha 1874, s. 380–382.
- Letopisy České 1198–1278*, ed. Joseph EMLER, in: *Fontes rerum Bohemicarum II*, Praha 1874, s. 282–303.
- Letopisy hradištsko-opatovické*, ed. Josef EMLER, in: *Fontes rerum Bohemicarum II*, Praha 1874, s. 383–400.
- Letopisy Pražské*, ed. Josef EMLER, in: *Fontes rerum Bohemicarum II*, Praha 1874, s. 376–380.
- Liber extravagantium decretalium*, eds. Emil FRIEDBERG – Ludwig RICHTER (= *Corpus Iuris Canonici 2*), Leipzig 1881.
- Libri confirmationum ad beneficia ecclesiastica Pragensem per archidioecesim*, I–X, eds. Josef EMLER – František Antonín TINGL, Praha 1865–1889.
- Libri erectionum archidioecesis Pagensis saeculo XIV. et XV.*, I–VII, eds. Kliment BOROVIČ – Antonín PODLAHA – Josef PELIKÁN – Hana PÁTKOVÁ, Praha 1875–1889, 1927, 2002.
- LOSERTH Johann, *Das Granum Catalogi praesulum Moraviae. Nach der Handschrift des Olmützer Domscapitelarchivs*, *Archiv für österreichische Geschichte* 78, 1892, s. 41–97.
- Milevský letopis. Zápisky Vincencia, Jarlocha a Ansberta*, překlad Anna KERNBACH – Magdalena MORAVOVÁ, Praha 2013 (= *Memoria medii aevi* 18).
- MMFH III: *Magnae Moraviae fontes historici, III. Diplomata, epistolae, textus historici varii*, ed. Lubomír E. HAVLÍK, Brno 1969.
- Mnich sázavský*, ed. Josef EMLER, in: *Fontes rerum Bohemicarum II*, Praha 1874, s. 238–269.
- MVB Prodomus: *Monumenta Vaticana res gestas Bohemicas illustrantia, Tomus prodromus. Acta Clementis V., Johannis XXII. et Benedicti XII. 1305–1342*, ed. Zdeňka HLEDÍKOVÁ, Praha 2003.
- MVB I: *Monumenta Vaticana res gestas Bohemicas illustrantia, I. Acta Clementis VI. pontificis romani 1342–1352*, ed. Ladislav KLICMAN, Praha 1903.
- MVB III: *Monumenta Vaticana res gestas Bohemicas illustrantia, III. Acta Urbani V. (1362–1370)*, ed. Věra JENŠOVSKÁ – Bedřich JENŠOVSKÝ, Praha 1944–1954.
- Nascitur purpureus flos. S. Adalberti Pragensis episcopi et martyris Vita altera auctore Brunone Querfurtensi*, ed. Jadwiga KARWASIŃSKA (= *Monumenta Poloniae historica, series nova, svazek 4, část 2*), Warszawa 1969.
- Necrologium Bohemicum*, ed. František GRAUS, in: TÝŽ, *Necrologium Bohemicum – Martyrologium Pragense a stopy nekosmovského pojetí českých dějin*, *Československý časopis historický* 15, 1967, s. 789–810.
- Necrologium Zwifaltense*, ed. Franz Ludwig BAUMANN, in: *Monumenta Germaniae Historica, Necrologia 1*, Berlin 1888, s. 240–268.
- Othloni Vita s. Wolfkangi episcopi*, ed. Georg WAITZ, in: *Monumenta Germaniae Historica, Scriptores 4*, Hannover 1841, s. 521–542.
- Otloh von St. Emmeram, Liber visionum*, ed. Paul Gerhard SCHMIDT (= *Monumenta Germaniae Historica, Quellen zur Geistesgeschichte des Mittelalters 3*), Weimar 1989.

- Papsturkunden 896-1046*, ed. Harald ZIMMERMANN, 1. Band 896-996, Wien 1984.
- Petri Damiani Liber gratissimus*, ed. Lothar von HEINEMANN, in: *Monumenta Germaniae Historica, Libelli de lite imperatorum et pontificum saeculis XI. et XII. conscripti* 1, Hannover 1891, s. 15-75.
- Pokračovatelé Kosmovi*, překlad Karel HRDINA - Václav Vladivoj Tomek - Marie Bláhová, Praha 1974.
- POLC Jaroslav V. - HLEDÍKOVÁ Zdeňka (eds.), *Pražské synody a koncily předhusitské doby*, Praha 2002.
- Pražské synody a koncily předhusitské doby*, eds. Jaroslav V. POLC - Zdeňka HLEDÍKOVÁ, Praha 2002.
- Protocollum visitationis archidiaconatus Pragensis annis 1379-1382 per Paulum de Janowicz archidiaconum Pragensem factae*, eds. Ivan Hlaváček - Zdeňka HLEDÍKOVÁ, Praha 1973.
- RBM II: *Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae II (1253-1310)*, ed. Josef Emler, Praha 1882.
- RBM III: *Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae III (1311-1333)*, ed. Josef Emler, Praha 1890.
- RBM IV: *Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae IV (1333-1346)*, ed. Josef Emler, Praha 1892.
- Regesta Imperii, Regesten der Erzbischöfe von Mainz von (1289-1328)*, Abt.1, Bd.1, ed. Ernst VOGT, Darmstadt 1913.
- Registra decimarum papalium, čili Registra desátků papežských z diecezí pražské*, ed. Václav Vladivoj Tomek (= Z pojednání Král. české společnosti nauk VI. řady, sv. 6), Praha 1873.
- Registrum Gregorii VII.*, Liber I, ed. Erich Caspar (= *Monumenta Germaniae Historica, Epistolae Selectae* II.1), Berlin 1920.
- Regula Benedicti*, eds. Alžběta Franceová - Vojtěch Engelhart - Aleš Vandrovec, Praha 1998.
- Rocznik Traski*, ed. August Bielowski, in: *Monumenta Poloniae historica*, svazek 2, Lwów 1872, s. 826-828.
- Sacrorum conciliorum nova et amplissima collectio*, Tom. 23, ed. Giovanni Domenico Mansi, Venetiis 1779.
- Soudní akta konsistoře pražské*, I-VII, ed. Ferdinand Tadra, Praha 1893-1901.
- Staročeská kronika tak řečeného Dalimila: vydání textu a veškerého textového materiálu. Svazek 2. Textový materiál kapitol 53 až 103 a doplňků*, eds. Jiří Daňhelka - Karel Hádek - Bohuslav Havránek - Naděžda Kvítková, Praha 1988.
- Statuten des Metropolitens von Prag Arnost von Pardubitz für den Bischof und das Capitel von Olmütz um das Jahr 1349*, ed. Beda Dudík, *Archiv für österreichische Geschichte* 41, 1869, s. 195-218.
- Synodicon Herbipolense. Geschichte und Statuten der im Bisthum Würzburg gehaltenen Concilien und Dioecesansynoden*, ed. Franz Xaver Himmelstein, Stahel 1855 (reprint Neuilly sur Seine 2012).
- The Laws of the medieval Kingdom of Hungary I*, ed. János Bak, Ildywwild 1999.
- Thietmari Merseburgensis episcopi Chronicon*, ed. Robert Holtzmann (= *Monumenta Germaniae Historica, Scriptorum rerum Germanicarum, Nova series* 9), Berlin 1935.
- Unverzichtbare Rechte*, ed. Mayer von Wallerstain - Ahrdorff Max [als Manuskript gedruckt], Wien [1904].
- Urkunden über die Bewilligung des Laienkelchs in Böhmen unter Kaiser Ferdinand I.*, ed. Frind Anton, *Abhandlungen der k. böhm. Gesellschaft der Wissenschaften*, VI. Folge, 6. Band, Praha 1873.
- Urkundenbuch des Erzstifts Magdeburg 1*, eds. Friedrich Israél - Walter Möllenberg, Magdeburg 1937.
- Viléma, děkana kapituly vyšehradské Život Arnošta, arcibiskupa pražského*, eds. Josef Emler - Josef Truhlář, in: *Fontes rerum Bohemicarum I*, Praha 1873, s. 385-400.
- Výklad na vieru*, ed. Amedeo Molnár, in: *Mistr Jan Hus. Výklady*, ed. Jiří Daňhelka (= *Magistri Iohannis Hus opera omnia I*), Praha 1975.
- Vypravování o zblých létech po smrti krále Přemysla Otakara II.*, ed. Josef Emler, in: *Fontes rerum Bohemicarum II*, Praha 1874, s. 335-368.
- Widrici Vita S. Gerardi episcopi Tullensis*, ed. Georg Waitz, in: *Monumenta Germaniae Historica, Scriptorum rerum Germanicarum* 4, Hannover 1841, s. 490-505.
- Widukindi monachi Corbeiensis Rerum gestarum Saxoniarum libri tres*, ed. Paul Hirsch (= *Monumenta Germaniae Historica, Scriptorum rerum Germanicarum* 60), Hannover 1935.

Zbraslavská kronika, překlad František HEŘMANSKÝ, verše Rudolf MERTLÍK, poznámky Zdeněk FIALA, Praha 1975.

ZELENÝ Rostislav, *Councils and synods of Prague and their statutes (1343-1361)*, Apollinaris XLV, Řím 1972.

ZIMMERMANN Harald, *Papsturkunden 896-1046*, Band I, Wien 1984.

Zpráva o Slovanech Ibráhíma ibn-Ĵákúba, eds. Dagmar BARTOŇKOVÁ - Radoslav VEČERKA, in: *Magnae Moraviae fontes historici III: Diplomata - Epistolae - Textus historici varii*, Praha 2012, s. 367-376.

Život Jana z Jenštejna, arcibiskupa pražského, eds. Josef EMLER - Josef TRUHLÁŘ, in: *Fontes rerum Bohemicarum I*, Praha 1873, s. 439-468.